

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1315

av **Maria Ferm och Emma Hult (båda MP)**

Humanitärt undantag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt undantag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En person som helt ideellt hjälper någon över en gräns i syfte att söka asyl ska inte straffas för detta. Detta finns beskrivet i förarbeten och utskottsutlåtanden, men är inte tydligt i lagstiftningen. I en dom från Högsta domstolen 2009 s. 424 resoneras kring detta och hur inre och yttre gräns påverkar:

I förarbetena till den lagändring som innebar att 10 kap. 2 a § i 1989 års utlänningslag fick den lydelse motsvarande bestämmelse i dag har i 20 kap. 8 § i 2005 års utlänningslag framhölls att i utlänningslagen är ideella handlingar straffria om de avser att främja att utlänningar reser till Sverige och det var, enligt vad regeringen uttalade i propositionen, väsentligt att det inte uppstår någon tveksamhet om att det inte är straffbart att som ett led i en ideell verksamhet hjälpa någon att komma till Sverige för att här söka asyl eller annat uppehållstillstånd (prop. 2003/04:35 s. 66).

Vid utskottsbehandlingen av nämnda proposition uttalade socialförsäkringsutskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande (bet. 2003/04:SfU6 s. 12, rskr. 2003/04:164) bl.a. följande.

När det gäller frågan om straffbarhet vid rent humanitärt stöd till inresa i Sverige vill utskottet peka på att den nya 10 kap. 2 a § kommer att medföra följande. En utlänning som i Sverige söker asyl vid ankomsten kommer enligt vad som framgår av propositionen inte att straffas för olovlig inresa. Utskottet vill här understryka att därmed kan inte heller den person som hjälper utlänningen att komma in i Sverige anses ha begått en straffbar handling i detta avseende. Det föreligger således enligt utskottets mening i dessa fall inte förutsättningar att på denna grund väcka åtal för människosmuggling. [. . .]

Sammanfattningsvis kan de föreslagna nya bestämmelserna om människosmuggling och organiserande av människosmuggling inte anses hindra en asylsökande från att

med hjälp av rent humanitärt bistånd komma in i Sverige för att söka asyl vid ankomsten. [. . .]”¹

Även om det humanitära undantaget finns med i förarbeten och bekräftats i propositioner och utskottsutlåtanden finns anledning att ytterligare tydliggöra detta. I och med Sveriges inträde i EU och Schengensamarbetet, med förändringar vad gäller inre och yttre gräns samt olika EU-rättsakter som införlivats i svensk lag samt med tanke på att det kan anses brottsligt att ideellt hjälpa någon över en gräns om de inte söker asyl direkt vid första kontakten med tullpersonalen, finns ett behov att tydliggöra humanitära undantaget i lagstiftningen.

Maria Ferm (MP)

Emma Hult (MP)

¹ <https://lagen.nu/dom/nja/2009s424>